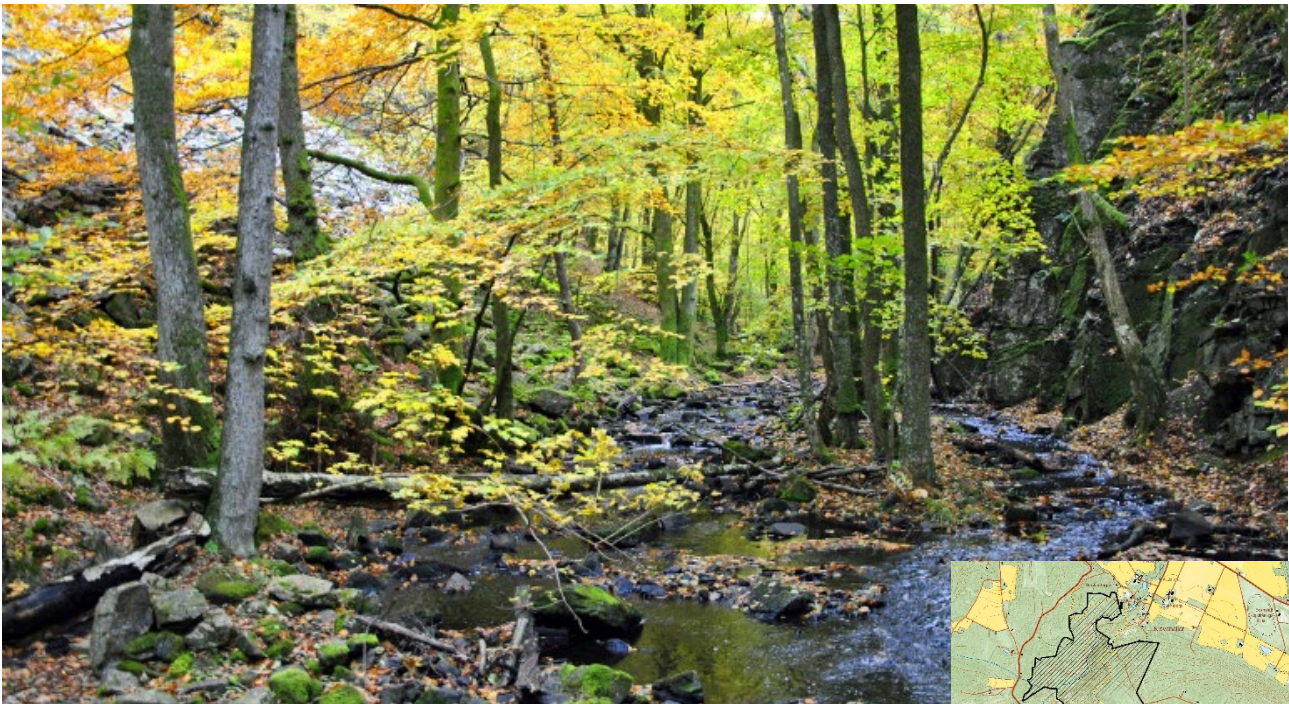

Bevarandeplan för Natura 2000-området Klövahallar SE0420155

Klövahallar, Foto: Mats Sjöberg

Grunduppgifter om Natura 2000-området

Län:	Skåne
Kommun:	Klippan, Åstorp
Läge:	Söderåsens nordsluttning, 6 km SSV Klippan
Markägare:	Naturvårdsverket
Areal:	121,8 hektar
Skyddsform:	Naturresevat, Klöva hallar, 12-06.
Bakgrund:	pSCI beslutat av Regeringen 2002-01. SCI fastställt av EU-kommissionen 2004-12. SAC fastställt av Regeringen 2011-03. Bevarandeplan fastställd & kungjord av Länsstyrelsen Skåne 2021-12-02 respektive 2021-12-03.
Reviderad:	2021-05.

Vad betyder Natura 2000?

EU bygger ett nätverk av områden med skyddsvärd natur som kallas Natura 2000. Syftet är att EU:s medlemsländer ska ta ett gemensamt ansvar för att bevara arter och naturtyper som förekommer i Europa. Natura 2000 har tillkommit med stöd av två EG-direktiv; Fågeldirektivet (EU-rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009) om bevarande av vilda fåglar och Habitatdirektivet (EU-rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter senast ändrat genom direktiv 2006/105/EG. Nätverket byggs upp av områden som föreslås av regeringen och som antas av kommissionen. Direktiven har sin grund i Bernkonventionen som var först med att rättsligt skydda arter och deras livsmiljöer i Europa. EU-direktiven bygger på nya kunskaper och inför principen att bevara naturtyper för deras egen skull och inte enbart för att de utgör hemvist för vissa arter. Habitat- och fågeldirektivet är EU:s bidrag till bevarandet av den biologiska mångfalden så som det lades fast i Konventionen om biologisk mångfald i Rio de Janeiro 1992.

Sverige har ett särskilt ansvar för att skydda och vårda de områden som är föreslagna att ingå eller som ingår i Natura 2000 och detta regleras i den svenska lagstiftningen i Miljöbalken med tillhörande Förordning om områdesskydd m m. Det innebär att åtgärder som kan inverka negativt på bevarandestatus för preciserade habitat eller arter inom Natura 2000-området kräver tillstånd enligt miljöbalken med tillhörande förordningar.

Vad är en bevarandeplan?

Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden och vilken skötsel som behövs för att dessa naturvärden ska finnas kvar långsiktigt. Bevarandeplanen innehåller också en beskrivning av vilka verksamheter och åtgärder som kan hota de arter och livsmiljöer som ska skyddas i Natura 2000-området. Bevarandeplanen innehåller viktig information som används som underlag vid samråd och tillståndsprövningar av verksamheter och åtgärder inom Natura 2000-området. I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har tillkommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanerna redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen. Om ett Natura 2000-område också ingår i ett annat områdesskydd, t.ex. naturreservat, finns det gällande föreskrifter för området, dessa finns att läsa i beslutet till naturreservatet samt i skötselplanen. Bevarandeplanen för Natura 2000-området hänvisar i mycket till skötselplanen och utgör därför en enklare form av bevarandeplan. Bäst läses de tre dokumenten tillsammans.

Vad är en Natura 2000-art eller en typisk art?

Bevarandeplanen redovisar flera kategorier av arter. *Natura 2000-arter* är utpekade skyddade arter som listas i art- och habitatdirektivets bilaga 2 eller i fågeldirektivets bilaga

1. Bevarandeplanen ska ha med bevarandemål för dessa arter. Tillstånd krävs alltid för åtgärder som riskerar att påverka dessa arter negativt. *Typiska arter* är indikatorarter vars förekomst indikerar gynnsamt tillstånd för en utpekad naturtyp. *Karaktäristiska arter* ska stödja tolkningen av en viss naturtyp. Arter kan vara både typiska och karaktäristiska. *Prioriterade arter* och naturtyper är de arter/naturtyper som är utpekats som mest hotade enligt art- och habitatdirektivet och vars utbredning huvudsakligen ligger inom EU:s territorium, de är markerade med en asterisk. Dessa prioriteringar ska skiljas från de prioriteringar av arter och naturtyper som görs i bevarandeplanen när åtgärder prioriteras för att arten eller naturtypen ska få gynnsam bevarandestatus. Rödlistade arter är en sammanställning av arters status när det gäller risk att dö ut inom ett lands gränser. En nationell *rödlista* publiceras vart femte år av ArtDatabanken och finns för denna bevarandeplan förtecknad i boken *Rödlistade arter i Sverige 2015*. *Fridlysta arter* är förtecknade i Artskyddsförordningen. Det är förbjudet att plocka, fånga, döda, eller på annat sätt samla in eller skada vissa växter och djur. *Ågp-arter* är hotade arter med ett särskilt åtgärdsprogram för att förbättra artens överlevnadsmöjligheter.

Vad är bevarandestatus?

Natura 2000 innebär att alla EU-länder ska vidta åtgärder för att naturtyper och arter som utpekats ska ha *gynnsam bevarandestatus*. Det innebär att man ska försäkra sig om att de utpekade naturtyperna och arterna finns kvar långsiktigt i Europa. För en naturtyp kan *gynnsam bevarandestatus* innebära att man bevarar de strukturer och funktioner som finns i naturtypen och att de arter som är typiska för naturtypen finns kvar i livskraftiga populationer. För en art innebär *gynnsam bevarandestatus* att arten finns i livskraftiga populationer och att förekomsten av dess livsmiljö är tillräcklig. I bevarandeplanen anses fullgod bevarandestatus vara densamma som gynnsam.

Viktigt att tänka på

För att inte skada Natura 2000 områdets naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000 område. Detta gäller oavsett om ingreppet sker inom eller utanför ett Natura 2000-område. Alla som planerar att utföra en åtgärd som man tror kan påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen. Det underlättar eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen ska göra. När det gäller åtgärder på skogsmark ska istället Skogsstyrelsen kontaktas. Bevarandeplanen för ett Natura 2000-område kan revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningarna förändras. Denna bevarandeplan gäller för ett av de områden som berörs av den nationella planen för omprövning av vattenkraft enligt Regeringens beslut (se 11 kap 28§ Miljöbalken). Länsstyrelsen har på uppdrag av Regeringen genomfört en översyn av bevarandeplanen. När bevarandeplanen förändras medför det att den måste fastställas på nytt. Då ges markägare och andra berörda möjlighet att lämna synpunkter.

Mer information om Natura 2000

Länsstyrelsens webbplats: www.lansstyrelsen.se/skane/N2000 eller
telefon 010-224 10 00

Naturvårdsverkets webbplats: www.naturvardsverket.se

Mer information om naturreservat

Länsstyrelsens webbplats: www.lansstyrelsen.se/skane/bildanaturreservat eller
telefon 010-224 10 00

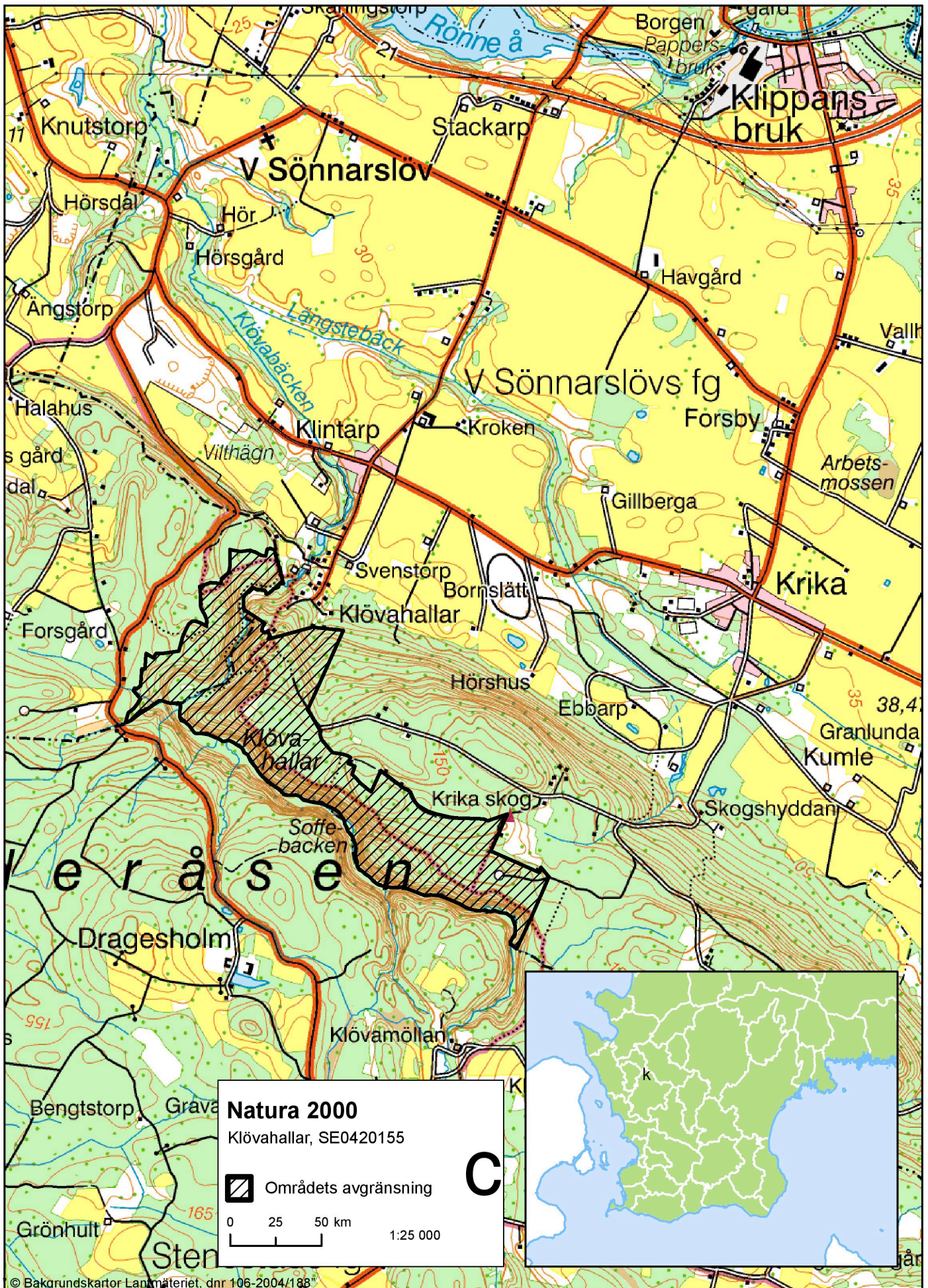
Karttjänsten Skyddad natur webbplats: <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se>

Innehållsförteckning

ÖVERSIKTSKARTA.....	6
OMRÅDESBESKRIVNING.....	7
INGÅENDE NATURTYPER OCH ARTER ENLIGT NATURA 2000.....	9
Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden.....	10
Bevarandemål.....	10
Målindikatorer.....	12
Beskrivning av naturtyper och arter och deras bevarandestatus.....	16
Naturtyper.....	16
Icke naturtyper.....	21
HOTBILD – VAD KAN PÅVERKA NATURA 2000-OMRÅDET NEGATIVT?.....	21
SKYDD OCH BEVARANDEÅTGÄRDER.....	23
Skydd och reglering.....	23
Prioriterade bevarandeåtgärder.....	24
Restaureringsåtgärder.....	25
Löpande skötsel.....	25
Uppföljning.....	25
REFERENSER.....	26
BILAGOR.....	26
Bilaga 1, Karta med naturtyper enligt Natura 2000.....	27
Bilaga 2, Naturtypskoder för kartan.....	28
Bilaga 3, Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.....	29
Bilaga 4, Rödlistade och hotade arter i Natura 2000-naturtyperna.....	30
Bilaga 5, Fördjupad beskrivning av bevarandemålens målindikatorer.....	33

Översiktskarta

Områdesbeskrivning

Natura 2000-området är beläget på horsten Söderåsens nordostsluttning och består av sprickdalgången Klövahallar med omgivande skog på platån kring sprickdalen. Förutom sprickdalen finns ett antal former av geomorfologiskt intresse, till exempel rasbranter, torbildningar (stenpelare) och det småkuperade landskapet uppe på platån. Kanjonens sluttningar utgörs vanligen av talus, d.v.s. från bergskanten lossnade och nedrasade stenar och block. Topografin är mycket varierad med stora nivåkillnader. Geologin ger området en unik status ur nationell synvinkel.

Genom sprickdalen rinner Klövbäcken som tillhör Rönne ås avrinningsområde. Klövbäcken är en vattenförekomst (MS_CD: WA70766331, VISS EU_CD: SE622008-133273). Vattenflödet i bäcken är relativt litet och varierar mycket med nederbörden. I sprickdalen är bäcken ömsom strömmande genom block och sten med hög grad av inneslutning, ömsom lugnflytande genom finare sediment med bredare svämplan med sumpskog. Vid byn Klövahallar finns ett driftsatt vattenkraftverk och vid Klövamölla finns en äldre kvarndamm från 1500-talet, vilka utgör definitiva konstruerade vandringshinder. Vid dessa två anläggningar har det dock sannolikt funnits naturliga vandringshinder (branta forsar eller fall) innan människan påverkade platserna, vilket innebär att alla vattenlevande djur i Klövbäcken sannolikt inte har kunnat passera platserna naturligt.

I Natura 2000-området är bevarandet eller förbättrandet av vattnets status en viktig faktor för områdets skydd.

Vegetationen utgörs mest av lövskog där platån och dalsluttningarna domineras av bokskog av ris-kruståtel-typ medan det i dalbotten mest finns alskog. Stora delar av bokskogen i sluttningarna har påtagliga naturskogsqualiteter och även om skogskontinuiteten inte är så lång så har området troligen en lång kontinuitet när det gäller gamla bokar. Detta gör att det finns en stor potential för naturvärden knutna till gammal bok (mossor, lavar, svampar och vedlevande insekter). I dalen finns också bokskog av lågört-typ på de platser som påverkas av diabas. Här är kärlväxtfloran rik och frodig.

Kryptogamer, i form av mossor, lavar och ormbunkar, trivs i det stabila fuktiga klimatet i dalen. Flera ovanliga arter med västlig utbredning finns dokumenterade. Mossfloran liknar den i Skäralidsravinen. Djurlivet i Klövbäcken är artrikt, framförallt när det gäller dag-, natt- och bäcksländor. Den goda vattenkvaliteten gör att ingen art tillåts dominera. Flera ovanliga fåglar finns i området. Både forsärla och strömstare häckar i området. Man har också observerat bivråk, mindre hackspett och sommargylling.

Klövahallar har stora geovetenskapliga och biologiska värden och har även betydelse för det rörliga friluftslivet.

Söderåsen har till stor del varit skogbevuxen fram till början av 1800-talet. Buhrmans karta från 1600-talet visar boken som dominerande trädslag. Andra vanliga trädslag var ek

och i fuktiga partier "suurskog", d.v.s. huvudsakligen björk och al. Under 1700-talet var Söderåsen ett typiskt utmarksområde. Byarnas inägor låg mestadels på slätten runt åsen. Utmarken bestod dels av öppen betesmark: fälad och hed, dels av skog. På slätten runt om åsen var det stor brist på skog, vilket gjorde att Söderåsens skogar utnyttjades allt hårdare. Det intensiva betet hindrade skoglig föryngring och de öppna ytorna blev allt större. Detta fortsatte in på 1860-talet, då skogarna på åsen hade sin minsta areella utbredning genom tiderna. Ljung- och enbevuxna marker dominerade under denna tid.

Klövahallar har genomgått i princip samma händelser som åsen i stort. Skogen dominerade på platån fram till 1700-talet, för att sedan minska mot 1850-talet då den blev allt hårdare utnyttjad. Av skifteskartorna framgår att betet var väl utbrett. Även godset Dragesholms skogar betades under 1800-talet. Man får anta att träden då stod ganska glest och att de var vidkroniga. På 1860-talet var skogen nästan obefintlig i området. Antagligen var trädskiktet så glest att området inte längre kunde betecknas som skog. Under denna tid fanns det även en hel del inägomark, framförallt stora arealer slätteräng, både längs vattendrag och uppe på platån.

Ett av de mest intressanta fynden i Klövahallar är ÅGP-arten röd ögonknäppare (*Denticollis rubens*) som är starkt hotad (EN) på rödlistan.

I övrigt gällande områdesbeskrivning hänvisas till skötselplanen för Klöva hallar.

En närmare beskrivning av naturtyper och arter finns under rubriken Beskrivning av naturtyper och arter.

Ingående naturtyper och arter enligt Natura 2000

Områdets naturtyper (se tabell 1 och bilaga 1) konstaterades vid fältbesök.

Tabell 1. Klövahallars naturtyper med arealer och Natura 2000-arter inom området. Natura 2000-koder inom parentes. Naturtyperna indelas i fullgod bevarandestatus (gynnsam bevarandestatus) där alla kriterierna för areal, ekologisk struktur och funktion samt för typiska arter är uppfyllda. I en icke fullgod naturtyp uppfylls definitionen för naturtyp men det kan saknas delar av ekologisk struktur och funktion eller typiska arter. Utvecklingsmarker kan inte definieras som en naturtyp idag men kan omföras till någon naturtyp med aktiva åtgärder eller med naturlig förändring efter lång tid.

Naturtyp	Areal (ha) med bedömd bevarandestatus		
	Fullgod	Icke fullgod	Totalt
Boskog av fryle-typ (9110)	53,7	17,9	71,6
Boskog av <i>Asperulo-Fagentum</i> -typ (9130)	3,7		3,7
◆Äldre ekskogar på sura, sandiga slättmarker (9190)	2,1		2,1
◆Svåmlövskog (91E0, 9750)	6,9		6,9
◆Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260)		0,53	0,53
Total areal naturtyper:		84,8	84,8
*prioriterad naturtyp enligt Natura 2000			
◆ny areal/naturtyp som inte är beslutad av Regeringen			
Icke naturtyper			
<i>Utvecklingsmark:</i>			
Icke naturtypen ädellövskog (907) utvecklas mot naturtypen Ek-avenboskog av buskstjärnblomma-typ (9160)		3,5	
	Total areal utvecklingsmarker	3,5	

Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden

Det övergripande bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s Art- och habitatdirektiv.

För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de fåglar, naturtyper, Natura 2000-arter och typiska arter som utgjort grund för utpekandet av området. Genom att ha gynnsamt tillstånd bidrar Natura 2000-området till att skapa eller upprätthålla en gynnsam bevarandestatus på biogeografisk nivå.

De prioriterade bevarandevärdena är de blockrika strömvattenmiljöerna, de meandrande lugnvattenmiljöer samt den döda veden i naturtypen vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260), de gamla grova träden, de senvuxna träden samt den döda veden och detta finns i naturtyperna bokskog av fryle-typ (9110), bokskog av Asperulo-Fagentum-typ (9130), äldre ekskogar på sura, sandiga slättmarker (9190) samt svämlövskog (91E0, 9750). Även utvecklingsmarken mot ek-avenbokskog av buskstjärnblomma-typ (9160) kommer att utveckla kvalitéer på sikt.

Motivering:

Natura 2000-området Klövahallar utgörs av en djup sprickdalgång med sluttande sidor bestående av nästan helt orörd ädellövskog. På botten av sprickdalen rinner en naturlig mindre bäck, Klövbäcken. Klövbäcken erbjuder en spektakulär utsikt där den rinner fram genom den snäva dalen. Klövahallar är en av de mest naturvårdsintressanta skogarna i Skåne. Områdets storlek, historik och stora variation inverkar gynnsamt på den biologiska mångfalden. Geologin har skapat praktfulla branter, dalar och sluttningar som förutom dess geologiska värden ökar antalet olika miljöer för flera organismgrupper. Branta raviner har gett skogen ett passivt skydd från aktivt skogsbruk och format en oas för många idag rödlistade arter. Sumpskogarna längs bäcken och de många fuktiga områden som finns i området, samt den djupa sprickdalen och bäcken ger en miljö med hög luftfuktighet som annars är ovanlig i Skåne.

Bevarandemål

Arealen av vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260) ska vara minst 0,53 hektar. Arealen av bokskog av fryle-typ (9110) ska vara minst 71,6 hektar. Arealen av bokskog av Asperulo-Fagentum-typ (9130) ska vara minst 3,7 hektar. Arealen av äldre ekskogar på sura, sandiga slättmarker (9190) ska vara minst 2,1 hektar. Arealen av alluviala lövskogar med *Alnus glutinosa* eller *Fraxinus excelsior* (91E0, 9750) ska vara minst 7,3 hektar. Utvecklingsmark mot ek-avenbokskog av buskstjärnblomma-typ (9160) ska på längre sikt utvecklats till naturtyp med en areal som minst ska vara 3,5 hektar.

Strukturer och funktion m.m. – limniska miljöer

Ekologisk status och kemisk status:

Vattenförekomsten (Klövabäcken, MS_CD: WA70766331, VISS EU_CD: SE622008-133273) ska ha minst god ekologisk status och god kemisk status. Gällande miljö kvalitetsnorm (MKN) är att vattenförekomsten ska ha god ekologisk status och god kemisk status (beslutad 2017). Undantag görs för bromerade difenyletrar och kvicksilver. I dag är den ekologiska statusen bedömd som måttlig.

Hydromorfologisk kvalitetsfaktor – Hydrologisk regim i vattendraget:

Det ska finnas en naturliknande hydrologisk regim. Anslutande svämplan ska översvämmas med en för vattendraget naturlig frekvens. Det ska finnas en naturliknande vattenståndsvariation som skapar en variation av strandmiljöer med hög biologisk mångfald. Strandzonen ska präglas av en återkommande störning i strandzonen med periodvis blottlagda stränder och en ånnuell kortskottsvegetation.

Hydromorfologisk kvalitetsfaktor – Konnektivitet i vattendraget:

Det ska finnas god kontakt för djur, växter, sediment och organiskt material till anslutande svämplan och i upp- och nedströmsriktning i vattendraget.

Hydromorfologisk kvalitetsfaktor – Morfologiskt tillstånd i vattendraget:

Vattendraget ska vara naturligt eller naturliknande med avseende på rätning och rensning samt innehålla naturliga strukturer. Det ska finnas en funktionell buffertzonen i anslutning till vattendraget. Sedimentationen ska vara naturlig, med försumbar mänsklig påverkan, och inte inverka negativt på karakteristiska och typiska arter i naturtypen. Det ska finnas förutsättningar för fiskars lek- och uppväxt för såväl arter knutna till strömvatten- som till lugnvattenmiljöer. Det ska finnas sträckor som präglas av naturlig erosion och sedimentation som skapar blottlagd jord/strandzon och strandbrinkar.

Fysikalisk-kemisk kvalitetsfaktor och kemisk status (vattenkvalitet):

Vattenkvaliteten ska vara god. Syrgashalten ska vara god. Försurning ska inte förekomma.

Biologiska kvalitetsfaktorer – Fisk och bottenfauna:

För vattensystemet främmande arter och främmande fiskstammar ska ej introduceras om de riskerar att påverka värden inom Natura 2000-området. Förekommande främmande arter ska ej inverka negativt på artsammansättningen eller variation av arter genom ändrade konkurrensförhållanden, genetik och/eller smittspridning.

Strukturer och funktioner m.m. – terrestra miljöer

Naturlig hydrologi och grundvattennivåer som skapar markfuktighet ska påverka dynamik och struktur. Naturtypen ska ha en ostörd hydrologi. Vattenståndet ska variera naturligt och översvämningar som sker regelbundet och/eller säsongvis ska påverka dynamik och struktur. Vattenståndet ska variera naturligt och översvämningar sker regelbundet och/eller säsongvis. Det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår (eller andra avvattande anläggningar) som medför negativ påverkan.

Småskaliga naturliga processer, t.ex. trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning, liksom periodvisa omvälvande störningar, t.ex.

insektsangrepp, översvämning eller stormfällning ska påverka dynamik och struktur i skogliga naturtyper. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Det ska finnas ett buskskikt med olika växtarter. Det ska finnas följande strukturer/substrat: gamla träd; senvuxna träd; död ved i olika former inklusive levande träd med döda delar; träd med socklar; träd med hackspettsbohål; gamla träd med grov bark, skador, håligheter, mulm. Buskar och sly/ungträd ska inte tillåtas ta överhanden eller skada de biologiskt gamla och värdefulla träden i området. Igenväxningsvegetation ska inte tillåtas dominera i botten-, fält- eller buskskiktet.

Hydromorfologiska strukturer som är väl förknippade med naturtypen ska finnas. Våtmarken ska vara öppen där busk- eller trädskikt endast finns i liten omfattning. Vegetationen är karakteristisk för naturtypen och/eller artrik.

Naturtyperna vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor och alluviala lövskogar med *Alnus glutinosa* eller *Fraxinus excelsior* (91E0/9750) är extra känsliga för ändringar i grundvattennivå samt ändring av grundvattnets kemiska egenskaper och temperatur.

Typiska arter

Typiska arter ska förekomma i livskraftiga populationer inom Natura 2000-området.

Framtida uppföljning av planen kan medföra att nuvarande bevarandemål ändras och att nya mål läggs till.

Målindikatorer

För Natura 2000-området Klövahallar innebär detta följande målindikatorer:

Areal naturtyper

Ädellövskogen (9110, 9130, 9160, 9190)

- Naturtypen Bokskog av fryle-typ (9110) skall omfatta minst 71,6 hektar.
- Naturtypen Bokskog av *Asperulo-Fagentum*-typ (9130) skall omfatta minst 3,7 ha.
- Naturtypen Äldre ekskogar på sura, sandiga slättmarker (9190) skall omfatta minst 2,1 ha.
- Naturtypen Ek-avenbokskog av buskstjärnblomma-typ (9160) skall på sikt finnas och omfatta minst 3,5 ha när kvalitéter har utvecklats.

Triviallövskogen (91E0/9750)

- Naturtypen Alluviala lövskogar med *Alnus glutinosa* eller *Fraxinus excelsior* (91E0/9750) skall omfatta minst 6,9 ha.

Vattendraget (3260)

- Naturtypen Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260) skall omfatta minst 0,53 ha.

Ekologiska strukturer och funktioner

Ädellövskogen (9110, 9130, 9190)

- I ädellövskogen ska krontäckningen vara 50 - 100 %.
- I bokskogen (9110, 9130) utgör bok nyckelart. Nyckelarten ska förekomma i minst två skikt. I alla förekommande skikt ska nyckelarten utgöra minst 50 % av skiktet.
- I ekskogen (9190) utgör ek nyckelart. Nyckelarten ska förekomma i minst två skikt. I alla förekommande skikt ska nyckelarten utgöra minst 50 % av skiktet.
- Ädellövskogen får utvecklas i huvudsak utan större ingrepp. Naturvårdsåtgärder såsom borttagande av granföryngring, försiktigt friställande av äldre värdefulla träd och föryngringsfrämjande åtgärder kan dock ske.
- I ädellövskogen ska gran inte förekomma.
- I ädellövskogen ska det finnas naturliga störningar i skogen, och skogarna sköts genom fri utveckling med naturlig intern dynamik.
- I ädellövskogen får ingen tillförsel av näringsämnen (t ex gödsling, kalkning, kväveläckage från omgivande marker, spridning av rötslam, stödutfodring m.m.) ske.
- I ädellövskogen ska virkes- eller veduttag, liksom åtgärder som medför betydande markpåverkan, inte utföras.
- I bokskogen (9110, 9130) ska det finnas kontinuitet av bok och andra lövträd i en varierande ålder, inklusive gamla träd. Föryngringar av bok ska förekomma. Olikåldrighet i bestånden eftersträvas.
- I ekskogen (9190) får grova träd, hålträd och mulmbildande träd inte avverkas och ska sparas samt på sikt ökas.
- I ädellövskogen ska död ved finnas kontinuerligt i form av lågor, torrakor, döda stående träd, träd med döda grenar, högstubbar samt i olika dimensioner och nedbrytningsstadier. Mängden död ved ska uppgå till minst 30 m³/ha för att området ska kunna upprätthålla långsiktigt livskraftiga populationer av rödlistade arter.
- I ädellövskogen ska död ved inte forslas bort från området.
- I ädellövskogen ska ädellövträd med en minimiålder på 150 år uppgå till mer än 7 st/ha. De gamla träden kan omfatta både grova träd och tunna senvuxna träd. Trädkontinuiteten säkerställs genom att eftersträva en varierad åldersstruktur.
- I ädellövskogarna ska skogarnas betydelse för naturupplevelser och friluftsliv ska tas till vara.

Triviallövskogen (91E0/9750)

- I svämlövskogen ska det finnas träd i olika åldersskikt och generationer.
- Partier med klibbal och ask ska få utvecklas fritt.
- Träd med socklar ska bevaras.
- I svämlövskogen ska den interna dynamiken i huvudsak få utvecklas fritt.
- I svämlövskogen ska död ved i olika dimensioner och i olika nedbrytningsstadier sparas och forslas inte bort från området. Död ved skall förutom i skogshabitaten också finnas kontinuerligt i bäckmiljön.

- Svåmlövskogar är särskilt känsliga för ändringar i grundvattennivå samt ändring av grundvattnets kemiska egenskaper och temperatur.
- I svåmlövskogen skall hydrologin vara ostörd, och skogshabitaten ska översvämmas regelbundet. För vattenförekomsten ska kvalitetsfaktorn hydrologiska regimen i vattendrag motsvara minst god status med avseende på de underliggande parametrarna specifik flödesenergi, volymsavvikelse, flödets förändringstakt samt vattenståndets förändringstakt enligt gällande föreskrifter om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten (HVMFS 2019:25).
- I svåmlövskogen ska den långsiktiga förekomsten av habitat säkerställas genom en hög grundvattennivå med god vattenkvalitet, utan tillförsel av näringsämnen. Markavvattning ska inte påverka hydrologin i svåmlövskogen.

Vattendraget (3260)

Ekologisk status och kemisk status:

- Vattenförekomsten (Klövabäcken, MS_CD: WA70766331, VISS EU_CD: SE622008-133273) ska ha minst god ekologisk status och god kemisk status. Gällande miljökvalitetsnorm (MKN) är att vattenförekomsten ska ha god ekologisk status och god kemisk status (beslutad 2017). Undantag görs för bromerade difenyletrar och kvicksilver. I dag är den ekologiska statusen bedömd som måttlig.

Hydromorfologisk kvalitetsfaktor – Hydrologisk regim i vattendraget:

- För vattenförekomsten ska kvalitetsfaktorn hydrologisk regim i vattendrag motsvara minst god status med avseende på de underliggande parametrarna specifik flödesenergi, volymsavvikelse, flödets förändringstakt samt vattenståndets förändringstakt enligt gällande föreskrifter om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten (HVMFS 2019:25).
- De hydrologiska förhållandena i vattendraget och den långsiktiga förekomsten av habitat inom Natura 2000-området får inte försämrans över tid genom mänsklig påverkan på grundvattennivå till exempel genom markavvattning eller vattenuttag i eller i anslutning till vattendraget.

Hydromorfologisk kvalitetsfaktor – Konnektivitet i vattendraget:

- För vattenförekomsten ska kvalitetsfaktorn konnektivitet i vattendrag motsvara minst god status med avseende på de underliggande parametrarna upp- och nedströms konnektivitet samt sidleds konnektivitet enligt gällande föreskrifter om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten (HVMFS 2019:25).

Hydromorfologisk kvalitetsfaktor – Morfologiskt tillstånd i vattendraget:

- Inom Natura 2000-området ska vattendragets lopp (planform) och vattenfårans form var naturliga, eller så naturliknande som möjligt, samt innehålla naturliga strukturer, detta utifrån avvägningar gentemot tillståndsgivna verksamheter och andra värden såsom kulturmiljövärden inom Natura 2000-området.
- Mängden träd i kantzonen får inte minska över tid inom Natura 2000-området.
- Mängden död ved i vattendraget får inte minska över tid inom Natura 2000-området. Död ved kan dock, efter samråd med länsstyrelsen, justeras om det finns

risk för skada på ekonomiska eller rekreationella värden, till exempel om brötbildning orsakar översvämning på olägliga platser.

Fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer och kemisk status (vattenkvalitet):

- För vattenförekomsten ska vattenkvaliteten motsvara minst god status med avseende på kvalitetsfaktor för näringsämnen, siktdjup, syrgas samt försurning enligt gällande föreskrifter om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten (HVMFS 2019:25).
- För vattenförekomsten ska kemisk ytvattenstatus motsvara minst god status, med undantag för bromerade difenyleter och kvicksilver.
- För vattenförekomsten får vattenkvaliteten inte försämrats över tid.

Biologiska kvalitetsfaktorer – Fisk och bottenfauna:

- För vattensystemet främmande arter och främmande fiskstammar ska inte introduceras om de riskerar att påverka värden i Natura 2000-området. Förekommande främmande arter ska inte inverka negativt på artsammansättningen eller variation av arter genom ändrade konkurrensförhållanden, genetik och/eller smittspridning.

Typiska arter för naturtyperna

Ädellövslogen (9110, 9130, 9190)

- I naturtypen Bokskog av fryle-typ (9110) skall det finnas minst 2 typiska arter i genomsnitt per provyta. De typiska arterna klippfrullania, trubbfjädermossa, platt fjädermossa, grov fjädermossa, kornig nållav, bokkantlav, stiftklotterlav, olivklotterlav, bokvårtlav och havstulpanlav har påträffats inom naturtypen.
- I naturtypen Bokskog av *Asperulo-Fagentum*-typ (9130) skall det finnas minst 2 typiska arter i genomsnitt per provyta. De typiska arterna gulplister, skogsbingel, lundarv, klippfrullania, platt fjädermossa, bokfjädermossa, stiftklotterlav och bokvårtlav har påträffats inom naturtypen.
- Naturtypen Äldre ekskogar på sura, sandiga slättmarker (9190) skall det finnas minst 1 typisk art i genomsnitt per provyta. De typiska arterna blåbär, ekskinn och mussellav har påträffats inom naturtypen.

Triviallövslogen (91E0 eller 9750)

- I naturtypen Alluviala lövslogar med *Alnus glutinosa* eller *Fraxinus excelsior* (91E0 eller 9750) skall det finnas minst 1 typisk art i genomsnitt per provyta. De typiska arterna majbräken, bäckbräsma, springkorn, strutbräken, mörk husmossa, blåmossa, alsidenmossa, skogshakmossa, stjärtmes och mindre hackspett har påträffats inom naturtypen.

Vattendraget (3260)

- I naturtypen Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260) skall det finnas minst 2 typiska arter i genomsnitt per provyta. De typiska arterna bäcknejonöga och öring har påträffats inom naturtypen.

Beskrivning av naturtyper och arter och deras bevarandestatus

Naturtyper

Bokskog av fryle-typ (9110)

Den vanligaste naturtypen i området är bokskog av fryletyp (9110). Boken dominerar men det finns inslag av avenbok, björk, ek, lönn och rönn. Bokskogen är mestadels flerskiktad med en ålder på 75–125 år. På stora ytor är det rimligt att anta att det är den första bokgenerationen efter den tid då Söderåsen var som mest öppen, det vill säga på 1860-talet. Bokarna är på vissa platser vida och flerstammiga vilket tyder på att de här har utvecklats under ljusöppna förhållanden.

Denna näringsfattiga bokskog är också dominerande i Klövabäckens ravinsluttningar. I riktigt branta partier är en del av träden säkerligen betydligt äldre än i planare områden. Det har antagligen varit svårt att bedriva någon form av skogsbruk eller att låta djur beta dessa områden. Bitvis gör ravinskogarna ett naturskogsartat intryck med gott om grova krokiga träd, lågor, högstubbar, ädellövträd med grova döda delar, hålträd med mulm, senvuxna träd, grov död ved, vidkroniga spärrgreniga träd och torrträd. Mängden död ved är måttlig-riklig (5-45m³/ha). I det stora området med 9110 finns det tämligen allmänt med grova träd medan det i området i nordväst saknas grova träd men det finns tämligen allmänt med senvuxna träd.

Skogen har under sin uppväxt påverkats av skogsbruk och i vissa områden även av bete. Idag finns svaga-måttliga tecken kvar på ett sentida skogsbruk men inga spår finns av bete. Boken föryngrar sig relativt väl men det är stor variation i buskskiktet i bokskogen. Ibland är krontaket mycket tätt och då finns varken busk- eller fältskikt och ingen bokföryngring. I partier med visst ljusinsläpp finns ofta ett buskskikt av bok tillsammans med till exempel ek och rönn.

Fältskiktet i ravinskogarna varierar beroende på ljustillgång och vattentillgång. Generellt är det fuktigare ju längre ner mot bäcken man kommer. Fältskiktet är oftast mycket glest och kan saknas helt på vissa partier. Vitsippan får sin chans på våren innan boken slagit ut. Senare är ljuset mycket begränsat och bara några arter klarar dessa förhållanden. Kruståtel är vanligast men även pillerstarr, vårfryle, piprör och skogsstjärna förekommer. I ljusare lägen tillkommer ekorrbar, liljekonvalj, blåbär och ängskovall. Om marken är något fuktig finns det ofta hallon och harsyra.

Bokförnan är ofta heltäckande på marken, men på stenar, vid stubbar och där löven blåst bort växer mossor och lavar som cypressfläta, kvastmossa, skogsbjörnmossa samt olika skorplavar. Mossor och lavar som lever på träden inom området är däremot rikare och här finns arter som skriftlav, ärgmossor sp, olivklotterlav, bokvårtlav, stiftklotterlav, havstulpanlav, kornig nållav, klippfrullania, dvärgporina, orangepudrad klotterlav, röd

pysslingslav, bokkantlav, liten lundlav, violettgrå porlav, liten sönderfallslav, pepparporella, platt fjädermossa, grov fjädermossa, trubbfjädermossa och ulotor.

Naturtypen har huvudsakligen fullgod bevarandestatus.

Boskog av Asperulo-Fagentum-typ (9130)

Boskog av örtrik-typ (9130) förekommer på spridda ytor i branternas nedre del samt på plan mark i dalbotten, ofta som ett långsträckt stråk mellan den fattiga ravinboskogen och den rika alsbogen längs bäcken. Åldern på bestånden anses vara likåldrigt med den andra boskogsnaturtypen, alltså ca 75–125 år och de är tvåskiktiga. Bok utgör dominerande trädslag men hassel förekommer rikligt på vissa partier. Det finns även inslag av alm, avenbok, björk, ek, rönn och sälg. Delar av området svämvas över vid höga vattennivåer. Det finns måttligt-rikligt med död ved (5–40 m³/ha) och den döda veden finns i form av hålträd med mulm, grov död ved, ädellövträd med grova döda delar samt torrakor.

Gulplister och harsyra är vanliga arter i fältskiktet och sydlundarv är relativt vanlig. En mindre vanlig art som har ett starkt fäste i Klövabäckens sprickdal är springkorn, som finns i lågörtsboskogen men även i alsbogen och dessutom kan hittas i små exemplar en bit upp i rasbranterna. En botaniskt rik variant av boskogen förekommer i de sluttningar där diabas går i dagen. Lundberg (1983) nämner en våraspekt som är speciell genom att blåsippan dominerar totalt. Senare på säsongen kan man här, bland piprör, hitta krävande arter som häckvicker, skogsvicker, sötvedel, stor blåklocka, lundslok och vispstarr. Orkidén nästrot förekommer sparsamt i området. Mossor och lavar som skriftlav, bokvårtlav, stiftklotterlav, klippfrullania, bokfjädermossa, stigrostmossa och platt fjädermossa finns på träden. Andra för naturtypen typiska arter är skogsbingel och lundarv.

Bevarandestatusen inom naturtypen är fullgod.

Äldre ekskogar på sura, sandiga slättmarker (9190)

Här och var i Natura 2000-området finns ekskog av örtfattig typ (9190) där både ek (skogsek) och bergek finns representerade. Bergeken bildar ibland mindre bestånd längs ravinkanten där berget går i dagen. De enskilda träden får här ett krokigt växtsätt på grund av variationen i vind- och ljusexponering. Denna ekskog är relativt ljus och fältskiktet består av kruståtel, ljung, blåbär och ibland även lingon. De större ekbestånden består av rakvuxna ekar (mestadels ek) med en viss inblandning av vårtbjörk och bok. Ekskogen är enskiktad med en medelålder på bestånden på 75–125 år. Det finns måttligt med död ved (5–15 m³/ha), det finns få grova vidkroniga träd men det finns enstaka gamla senvuxna träd (<2 träd/ha).

Buskskiktet är ofta välutvecklat med bok- och ekföryngring. Kruståtel och ängskovall dominerar fältskiktet. I torra partier tillkommer blåbär och vårfryle medan träjon och hultbräken är vanliga inslag i sänkor med fuktigare förhållanden. Vitsippor täcker vissa

områden om våren. Bottenskiktet är välutvecklat med mossor som cypressfläta, kvastmossa och blåmossa. I dessa skogar kan man stöta på enstaka exemplar av tallört. På träden finns arter som bokkantlav, bokvårtlav, röd pysslingslav, mussellav och ekskin.

Naturtypen har fullgod bevarandestatus.

Alluviala lövskogar med *Alnus glutinosa* eller *Fraxinus excelsior* (91E0, 9750)

De vegetationstyper som framförallt karakteriserar Klövabäckens dalbotten är enskiktad alluvial lövskog (91E0, 9750). Den alluviala lövskogen växer som en smal kant längs hela Klövabäcken. Områdena svämmas regelbundet över när det är högt vattenstånd.

Inom naturtypen växer förutom klibbal även ask, ek, bok, rönn och glasbjörk i trädskiktet här och var. Ofta är buskskiktet välutvecklat med arter som hassel, hägg, ask, brakved och skogslönn samt på några platser benved och skogstry. Träden i bestånden är relativt unga (50–75 år) och det saknas grova träd men däremot är gamla senvuxna träd tämligen allmänna (2–10 träd/ha). Det finns måttligt med död ved (5–15 m³/ha) i form av torraka och hålträd med mulm.

Fältskiktet utgörs av olika högörtssamhällen. På våren växer det mest vitsippa med fläckvis inblandning av vårlök, skogsviol, skogsveronika, lundvårlök, gulsippa, skogsbräsa, lundbräsa och gullpudra samt i blöta partier kabbleka. Sommarfloran i fuktiga partier består av älgört, humleblomster, nejlikrot, kärrfibbla, kärtistel, bäckbräsa, kärrviol, springkorn, revsmörblomma, kirskål, strätta, stinksyska, hallon och brännässla, aklejruta, skogssäv och bredbladiga gräs som långsvingel, lundelm och hässlebrodd. I riktigt blöta partier växer vattenmåra, kärrsilja, bäckveronika, strandklo, sumpförgätmigej och vattenmynta. Ormbunkar utgör ofta ett dominerande inslag med arter som majbräken, strutbräken, lund- och skogsbräken. Tuvbildande graminider är vanliga, såsom skärmstarr, bunkestarr, rankstarr, tuvtätel och veketåg. Beståndsbildande gräs såsom mannagräs och grenrör förekommer också. Storgröe som är mycket ovanlig i Skåne har påträffats i området. I bottenskiktet finner man vågig praktmossa, bandpraktmossa, skuggstjärnmossa, cypressfläta, palmossa, skogsbjörnmossa, blåmossa, skogshakmossa, mörk husmossa och bäckrundmossa samt olika gräsmossor. I de fuktigare partierna växer spärrvitmossa och granvitmossa.

Sumptypen av alskog kännetecknas av långsam rörelse av grundvatten vilket på flera håll leder till alsockelbildning. På alsocklarna finns en vegetation som kräver torrare förhållanden än vad alskogen i övrigt kan erbjuda. Här växer bland annat blåbär, harsyra, stenmåra, hultbräken och lundbräken ihop med mossor som olika sidenmossor (t ex alsidenmossa), liten sönderfallslav, bokvårtlav, skuggstjärnmossa och kvastmossa.

De för naturtypen typiska arterna stjärtnes och mindre hackspett har påträffats i och i anslutning till naturtypen.

Naturtypen har fullgod bevarandestatus.

Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260)

Vattendraget som rinner genom Natura 2000-området Klövahallar heter Klövbäcken och är ett ca. 14 km långt biflöde till Rönne å, inom Rönne ås huvudavrinningsområde. Klövbäcken har sin upprinnelse på Tranerödmossen, på Söderåsens norra del, och rinner i nordlig riktning för att slutligen mynna i Rönne å i höjd med Sönnarslöv. Klövbäcken utgör en ytvattenförekomst (MS_CD: WA70766331, VISS EU_CD: SE622008-133273). Från Söderåsen, där vattendraget är delvis kanaliserat, rinner Klövbäcken genom en markant sprickdalgång med hög grad av naturlighet och flera anslutande biflöden. Inom sprickdalen är Klövbäcken försiktigt rensad på långa sträckor, men även kraftigt rensad eller rätad på enstaka korta sträckor. Nedströms sprickdalen passerar bäcken ett jordbrukslandskap med en betydande fysisk påverkan. Klövbäcken präglas av ett relativt litet vattenflöde som varierar mycket med nederbörden över omgivande slättområden på åsen. Det är emellertid ovanligt med torra perioder även under sommaren. Klövbäcken har fragmenterats av vandringshinder i form av dämmen, som återfinns i den norra respektive södra delen av sprickdalen (vid byn Klövahallar respektive vid Klövamölla). Tillrinningsområdet, med en total areal på cirka 47 km², domineras av skogsmark (59%) och jordbruksmark (31%). Bäckens närområde domineras av skogsmark (ca. 72%) och betesmark (ca. 24%), med inslag av åkermark (ca. 3,5%) och bebyggelse (ca. 0,5%).

Klövbäcken rinner genom Natura 2000-områdets nordvästra del och utgör därefter gräns till ett angränsande Natura 2000-område som benämns Klövbäcken SE0430104. Inom Natura 2000-området Klövahallar är Klövbäcken utpekad som naturtyp Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260), med en total areal på 0,53 hektar. Klövbäcken rinner här genom en markant sprickdal med hög naturlighet. I sprickdalen är Klövbäcken försiktigt rensad på långa sträckor, men även kraftigt rensad eller rätad på enstaka kortare sträckor. Konstruktioner i form av stenmurar leder även till att kontakt med omgivande svämplan försämrats på vissa sträckor. Vattendraget är ömsom strömmande genom block och stenar med en hög grad av inneslutning, och ömsom lugnflytande genom finare sediment med bredare svämplan med sumpskog. De för naturtypen typiska arterna bäcknejonöga och öring har påträffats inom Natura 2000-området, liksom den karaktäristiska arten stor näckmossa. Därutöver har arterna elritsa, ål, forsärla och strömstare påträffats i eller i anslutning till bäcken. Bottenfaunan är rik på arter som indikerar ett rent, friskt och strömmande vatten, såsom bäcksländorna *Dinocr cephalotes*, *Nemurella pictetii* och *Capnia bifrons*, samt nattsländorna *Crunoecia irrorata* (sårbar) och *Ecclisopteryx dalecarlica* (nära hotad). I nuläget har inga Natura 2000-arter påträffats inom och inte heller utpekats för Natura 2000-området. I Klövbäcken nedströms Natura 2000-området, och vandringshindret vid byn Klövahallar, förekommer även flodnejonöga och Natura 2000-arten lax.

Idag finns inga vandringshinder i Klövbäcken inom själva Natura 2000-området. Däremot finns det vandringshinder i Klövbäcken nedströms och uppströms Natura 2000-området, vilka påverkar konnektiviteten i vattenförekomsten och därmed arterna inom naturtypen. Nedströms Natura 2000-området finns ett definitivt vandringshinder i form av sentida

kraftverksdämme vid Klövahallar. Uppströms Natura 2000-området finns ett definitivt vandringshinder i form av äldre kvarndamm vid Klövamölla. Vid dessa konstruerade vandringshinder har det dock troligen funnits naturliga vandringshinder (sannolikt branta forsar eller fall) innan människan påverkade platserna, vilket innebär att alla vattenlevande djur i Klövbäcken inte har kunnat passera dessa platser naturligt. Det kan i dagsläget inte uteslutas att ål och starksimmande fiskarter, såsom lax och havsöring, har kunnat passera uppströms innan människan påverkade platserna, men det krävs dock en mer ingående undersökning av platserna för att slutgiltigt slå fast vilka arter som naturligt har kunnat passera de naturliga vandringshinder som ursprungligen fanns vid Klövahallar och Klövamölla. En sådan undersökning skulle avgöra om Klövbäcken inom Natura 2000-området har potential att hysa lax och i förlängningen även den starkt hotade Natura 2000-arten flodpärlmussla (1029) vars larvstadier (glochidier) har lax och öring som värdfiskar och vektorer för spridning. Natura 2000-arten lax (1106) finns nämligen i Klövbäcken nedströms det definitiva vandringshindret vid byn Klövahallar, men kan inte passera kraftverksdämnet. Flodpärlmussla har förvisso inte påträffats i Klövbäcken, och det saknas kunskap om ifall arten har funnits i Klövbäcken historiskt. Dock förekommer flodpärlmussla i dagsläget i andra delar av Rönne ås vattensystem, framförallt i flera biflöden som tillrinner norrifrån till Rönne å. I Rönneåns huvudfåra finns endast historiska uppgifter om förekomst på sträckan mellan Snällerödsåns och Klingstorpabäckens utflöden.

Vattenflödet i Klövbäcken inom sprickdalgången regleras periodvis vid Klövamölla där en dammspegel formas uppströms vägen vid kvarnen under perioder med högre flöden.

Bedömningen för ytvattenförekomsten Klövbäcken, vilken passerar Natura 2000-området, har baserats på den biologiska kvalitetsfaktorn *fisk* som är expertbedömd till måttlig status på grund av att vattenförekomsten är fragmenterad och kanaliserad, vilket begränsar förutsättningarna för fisksamhället. Bedömningen stöds av de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna: *konnektivitet i vattendrag* bedöms till otillfredsställande (baserat på parametern *konnektivitet i uppströms och nedströms riktning i vattendrag*) eftersom vattenförekomsten fragmenteras av vandringshinder; *hydrologisk regim i vattendrag* bedöms till otillfredsställande (baserat på parametern *specifik flödesenergi i vattendrag*) eftersom vattenförekomsten är påverkad av mänskliga verksamheter såsom rätning och rensning; *morfologiskt tillstånd i vattendrag* bedöms till måttligt (baserat på en sammanvägning av samtliga underliggande parametrar) på grund av att vattenförekomsten är påverkad av mänskliga verksamheter såsom rätning och rensning. Gällande miljö kvalitetsnorm (MKN) är *god ekologisk status* och *god kemisk ytvattenstatus* (beslutad 2017). Undantag görs dock för bromerade difenyletrar samt för kvicksilver och kvicksilverföreningar.

Naturtypen Mindre vattendrag (3260) fanns inte utpekad i bevarandeplanen från 2005. Vattendraget utpekades dock som Vattendrag (3200) i den förenklade revideringen från 2010, och sedan som Mindre vattendrag (3260) i bevarandeplanen från 2018.

Naturtypen bedöms ha icke fullgod bevarandestatus eftersom ytvattenförekomsten inte uppnår god ekologisk status (se stycke ovan för detaljer).

Icke naturtyper

Utvecklingsmark mot örtrik ekskog (9160)

Längst upp i nordost finns en utvecklingsmark mot ekskog (9160). Skogen består av tvåskiktad skog ca 75–125 år med lite död ved (<5m³/ha) i form av torrakor och ädellövträd med grova döda delar, men det saknas både grova träd och gamla senvuxna träd. Det finns tydliga spår av sentida skogsbruk. Blåbär finns i fältskiktet. På sikt kan utvecklingsmarken utveckla kvalitéer och bli naturtyp.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Nedan redovisas exempel på åtgärder som riskerar att påverka utpekade naturvärden negativt. För att inte skada Natura 2000 områdets naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000 område. Alla som planerar att utföra en åtgärd som man tror kan påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen. Det underlättar eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen ska göra. När det gäller skogsbruksåtgärder ska istället Skogsstyrelsen kontaktas.

Observera att dessa hot ej är föreskrifter som t.ex. för naturreservat utan är tänkt att användas som ett verktyg vid tillståndsprövning samt för att påvisa vad som påverkar Natura 2000-området. OBS hoten är oftast reglerade i föreskrifterna för beslutet om naturreservat.

De största hoten för områdets naturtyper och Natura 2000-arter är:

- Bebyggelse, vägar, anläggningar och annan markexploatering och markanvändningsförändring, exempelvis skogsplantering och täktverksamhet, i objektet eller i angränsande områden som kan påverka naturvärdena i området negativt.
- Avverkning av skog inom området eller i omkringliggande områden.
- Brist på förnyring av nya träd som ska ta över efter de gamla träden i skogen.
- Förändringar i områdets hydrologi från både inom och utanför området genom t.ex. markavvattning. Förändrad vattenkemi och försämring av vattenkvalitén genom t.ex. utsläpp av föroreningar och gifter i vattendrag, försurning eller eutrofiering.
- Utdikning, dränering och andra ingrepp som ändrar de hydrologiska förhållandena och leder till uttorkning av naturtyper. Naturtyperna kan påverkas negativt även av perifera dikningsföretag, ledningsgrävningar och vägdragningar om de leder till sänkt grundvattennivå eller ändrad hydrologi på lokalerna.

- Produktionsinriktat skogsbruk i, och ofta även i anslutning till, ett objekt. Skogsbruket leder till att värdefulla element och strukturer försvinner, samt även leda till uttorkning genom ändrade markförhållanden och hydrologi. Det innebär i sin tur att många arter knutna till naturtypen, har svårt att överleva. Slutavverkningar innebär också en fragmentering av naturtypen.
- Avverkning av grova träd, senvuxna träd, socklar, hålträd, döda eller döende träd inom området eller i omkringliggande områden. Borttagning och bortforsling av markliggande död ved.
- Borttagning och bortforsling av markliggande död ved.
- Brist på naturliga störningar i skogen.
- Igenväxning som minskar hålträdens livslängd och hindrar rekrytering av nya hålträd, vilket leder till kontinuitetsbrott.
- Nedfall av luftföroreningar. Luftföroreningar kan bl.a. skada områdets lavflora.
- Användning av bekämpningsmedel och kemikalier i de omkringliggande skogarna och åkrarna.
- Spridning av invasiva arter. Införande av signalkräftor, främmande fisk, akvatiska växter och sjukdomsalstrare som inte förekommer naturligt i de akvatiska miljöerna.
- Avfall och avlopp från hushåll, faciliteter och campingboende, t.ex. husbilar eller husvagnar, inom och utanför området.
- Vattenuttag under perioder med lågvattenflöde innebär risk för uttorkning, förhöjda vattentemperaturer och syrgasbrist.
- Utfiskning av fiskbeståndet.
- Tillförsel av främmande giftiga eller reproduktionsstörande ämnen såsom tungmetaller och hormoner.
- Exploatering av vattendragens stränder, närmiljö och svämplan.
- Användning av bekämpningsmedel och kemikalier i de omkringliggande skogarna och åkrarna.
- Vattenreglering och vandringshinder i vattendragen. För hård reglering har en negativ påverkan på populationerna av fisk, och är ett hinder för deras möjlighet att sprida sig.
- Av människan skapade hinder i vattendragen, både i området och i omkringliggande områden.

Skydd och bevarandeåtgärder

Ingrepp som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd av länsstyrelsen enligt 7 kapitlet 27–29 § miljöbalken. Detta gäller oavsett om ingreppet sker inom eller utanför ett Natura 2000-område. Bevarandeplanen ska också fungera som underlag för bedömningen av om tillstånd behövs och om tillstånd kan ges.

Vid genomförandet av art- och habitatdirektivet utgår man från att alla verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd. Enligt övergångsbestämmelserna krävs inte ett sådant tillstånd för verksamheter som påbörjats före 1 juli 2001 under förutsättning att de vid denna tidpunkt hade tillstånd enligt 9 eller 11 kap miljöbalken (eller motsvarande äldre bestämmelser). De tillståndsgivna verksamheterna skyddas av rättskraften i tillståndet. Syftet med övergångsbestämmelserna var inte att undanta tillståndskravet för framtida förändringar av befintliga verksamheter utan att undvika en obligatorisk omprövning av samtliga verksamheter som bedrevs 1 juli 2001. Vid ändringar av verksamheter och vid nyanläggning aktualiseras dock tillståndsplikten.

På grund av att fornlämningar finns i området måste alla åtgärder som skulle kunna ha en inverkan på dessa först samrådas med kulturmiljöenheten på Länsstyrelsen Skåne. Det är också kulturmiljöenheten på Länsstyrelsen Skåne som avgör om en åtgärd bedöms påverka eller inte påverka en fornlämning. Exempel är åtgärder så som slyuppdragning eller markberedning.

Staten har det övergripande ansvaret för skötseln av Natura 2000-områden och för att bevarandemålen uppnås. En förutsättning för att nå målen är ett gott samarbete mellan staten och den eller dem som äger eller brukar marken och har rådighet över vattnet.

Skydd och reglering

Natura 2000-området Klövahallar omfattas i sin helhet av naturreservatet Klöva hallar som bildades 2012. Området är även av riksintresse för naturvård (N48) och friluftsliv (FM 05) samt utpekats som nationellt värdefullt vatten för naturvården (M 2130) och som nationellt särskilt värdefullt vatten för fisket (M FiV 33). Inom naturreservatet är det bl.a. förbjudet att:

1. vidta åtgärder som förändrar områdets topografi, hydrologi eller markyta såsom att borra, spränga, gräva, plöja, schakta, fylla ut eller dika,
2. utföra åtgärder som påverkar områdets hydrologi eller vattenkvalitet negativt,
3. bedriva täktverksamhet i någon form,
4. anlägga vägar och stigar,
5. uppföra byggnad eller annan anläggning,
6. anordna upplag,
7. dra fram mark- eller luftledning,

8. omföra betesmark till åker eller skogsmark,
  9. avverka levande eller döda träd eller buskar och/eller bortföra ved,
  10. så eller plantera träd, buskar eller andra växter,
  11. sätta ut för trakten ej naturligt förekommande djurarter, eller sätta ut fisk eller kräftor i vattensamlingar eller vattendrag,
  12. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, eller tillföra växtnäringsämnen, kalk eller jordförbättringsmedel,
  13. låta betesdjur som är under behandling med långtidsverkande avmaskningsmedel beta, eller att avmaska betesdjur, eller släppa avmaskade betesdjur tidigare än 14 dagar efter avmaskning,
  14. bedriva jakt på lördagar, söndagar eller helgdagar, eller bedriva jakt utan pågående jaktskyllning på väl synliga platser för att varna allmänheten,
  15. utfodra vilt.
- Vidare är det förbjudet utan Länsstyrelsens skriftliga tillstånd att:
16. rensa diken eller vattendrag,
  17. stödutfodra betesdjuren.

Länsstyrelsen anser att de nödvändiga bevarandeåtgärderna är reglerade.

Prioriterade bevarandeåtgärder

Skogen lämnas orörd för utveckling med intern beståndsdynamik. Vissa åtgärder kan förekomma enligt beskrivningen nedan. All död ved sparas, även död ved som hamnar i vatten lämnas kvar på plats, i undantagsfall kan träd som blockerar vattenflödet kapas och föras åt sidan. Träd som fallit över stig/väg/parkering/stenmur får flyttas åt sidan och läggas på annan plats i samma delområde för att förmultna. I övrigt lämnas död ved orörd där den står/faller. Gran avverkas/ringbarkas. I medelåldrig ekskog (9190) behövs insatser för att skapa död ved, och för att bryta den enformiga skogsbrukspräglade strukturen, så som att skapa några luckor eller använda sig av veteranisering av ekar. Befintliga ekar inom ung lövskog är tillräckligt unga för att kunna utveckla bredare kronor och grövre storlekar. Andra blommande trädslag bör också gynnas för att förlänga deras livstid i beståndet. Självföryngring av ädellövträd tillvaratas så långt det är möjligt. För att skapa variation i likåldriga bokbestånd kan luckor i yngre skikt (upp till 100 år) skapas där det är lämpligt. Luckor i trädskiktet ger också olika ljusförhållanden vilket bl.a. gynnar vedlevande insekter samt skapar substrat för vedlevande svampar. Luckorna kan skapas genom ringbarkning, vinschning, eller sprängning av friska träd som samtidigt skapar högstubbar. I bestånd med en ålder på 50–80 år bör luckorna bestå av 2–5 högstubbar med tillhörande låga (högstubbarna kan ersättas med avverkade träd) och 4–7 ringbarkade/skadade träd i anslutning till högstubbarna. Luckornas areal kan variera mellan 200 och 1200 m². Den sammanlagda arealen av luckorna bör inte överstiga 5 % av beståndets/delområdets areal per åtgärdstillfälle. Åtgärderna repeteras vart 5:e-10:e år under en maximal tid av 40 år. All ved lämnas på plats. Skogens struktur och fuktighet beaktas vid planering av luckornas storlek. Inga andra trädslag än bok åtgärdas i bokbestånd. Gamla ädellövträd, främst ek och bok, och ersättare till dessa friställs där det

är lämpligt. Särskild naturhänsyn tas till gamla ädellövträd och kontinuiteten av dessa samt till andra naturvårdsintressanta element som exempelvis kärr, vattendrag samt grova eller senvuxna träd. Träd över 100 år ska inte åtgärdas (fällas, ringbarkas, osv.). Död ved som uppkommer naturligt eller vid eventuella skötselåtgärder lämnas kvar som död ved i delområdet för att förmultna.

För att uppnå god ekologisk status i vattendraget (3260), vilket är en förutsättning för fullgod bevarandestatus, behöver följande genomföras utanför Natura 2000-området:

- Återställa fria vandringsvägar vid konstruerade vandringshinder i vattenförekomsten, vid byn Klövahallar respektive Klövamölla, i enlighet med gällande miljö kvalitetsnorm.

För att uppnå fullgod bevarandestatus för vattendraget behöver även följande genomföras inom Natura 2000-området:

- Återställa vattendragets naturliga strukturer, funktioner och processer på sträckor som påverkats av rätning eller rensning samt där stenmurar försämrat vattendragets kontakt med de omgivande svämplanen.

Se skötselplanen för Klöva hallar för detaljer.

Restaureringsåtgärder

- Vattendragssträckor som har rensats på block och sten återställs genom att block och sten återförs till vattendragsfåran.
- På sträckor där vattendragets kontakt med de omgivande svämplanen har försämrats av stenmurar återställs sidleds konnektivitet, exempelvis genom att om möjligt (och i samråd med kulturmiljö) öppna stenmurarna på lämpliga platser.
- Se skötselplan för ytterligare restaureringsåtgärder.

Löpande skötsel

- Bevakning på invasiva främmande arter och agera om de etablerar sig. Risken för spridning av invasiva främmande arter kommer vidare att beaktas i samband med eventuellt åtgärdande av vandringshinder i vattendraget.
- Se skötselplan för ytterligare löpande skötsel.

Uppföljning

Uppföljning av naturtyper och arter inom Natura 2000-områdena kommer att ske med omdrev vart 6:e eller 12:e år beroende på naturtyp och art. Vissa delar av uppföljningen, som t.ex. areal är obligatoriska medan andra delar kan väljas av länsstyrelserna själva. Mer information om enskild naturtyp/art finns på Naturvårdsverkets hemsida.

Referenser

- SLU ArtDatabanken 2020. *Rödlistade arter i Sverige 2020*. SLU, Uppsala.
- Artdatabankens Artfaktablad (1992–2001) för de rödlistade arterna inom området.
- Artdatabankens information till Länsstyrelsen i Skåne Län om rödlistade arter, GIS-skikt.
- Länsstyrelsen Skåne. 2012. Bildande av naturreservatet Klöva hallar i Klippan, Svalöv och Åstorp kommuner. Beslut 2012-06-28.
- Länsstyrelsen Skåne. 2012. Fastställelse av skötselplan för naturreservatet Klöva hallar i Klippan, Svalöv och Åstorps kommuner. 2012-06-28.
- Löfroth M. (ed.) 1997. *Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000*.
Naturvårdsverket. Naturvårdsverkets förlag.
- SGU:s vägledning: <http://www.sgu.se/samhallsplanering/planering-och-markanvandning/grundvatten-i-planeringen/grundvattenberoende-ekosystem/>
- Sveriges geologiska undersökning. 2016. Bilaga. Vägledningsmaterial över vilka Natura 2000-naturtyper som är känsliga för grundvattenpåverkan. SGU.
- VISS (VattenInformationssystem Sverige): <https://viss.lansstyrelsen.se/>

Bilagor

1. Karta med naturtyper enligt Natura 2000
2. Naturtypskoder för kartan
3. Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.
4. Rödlistade och hotade arter
5. Fördjupad beskrivning av bevarandemålens målindikatorer

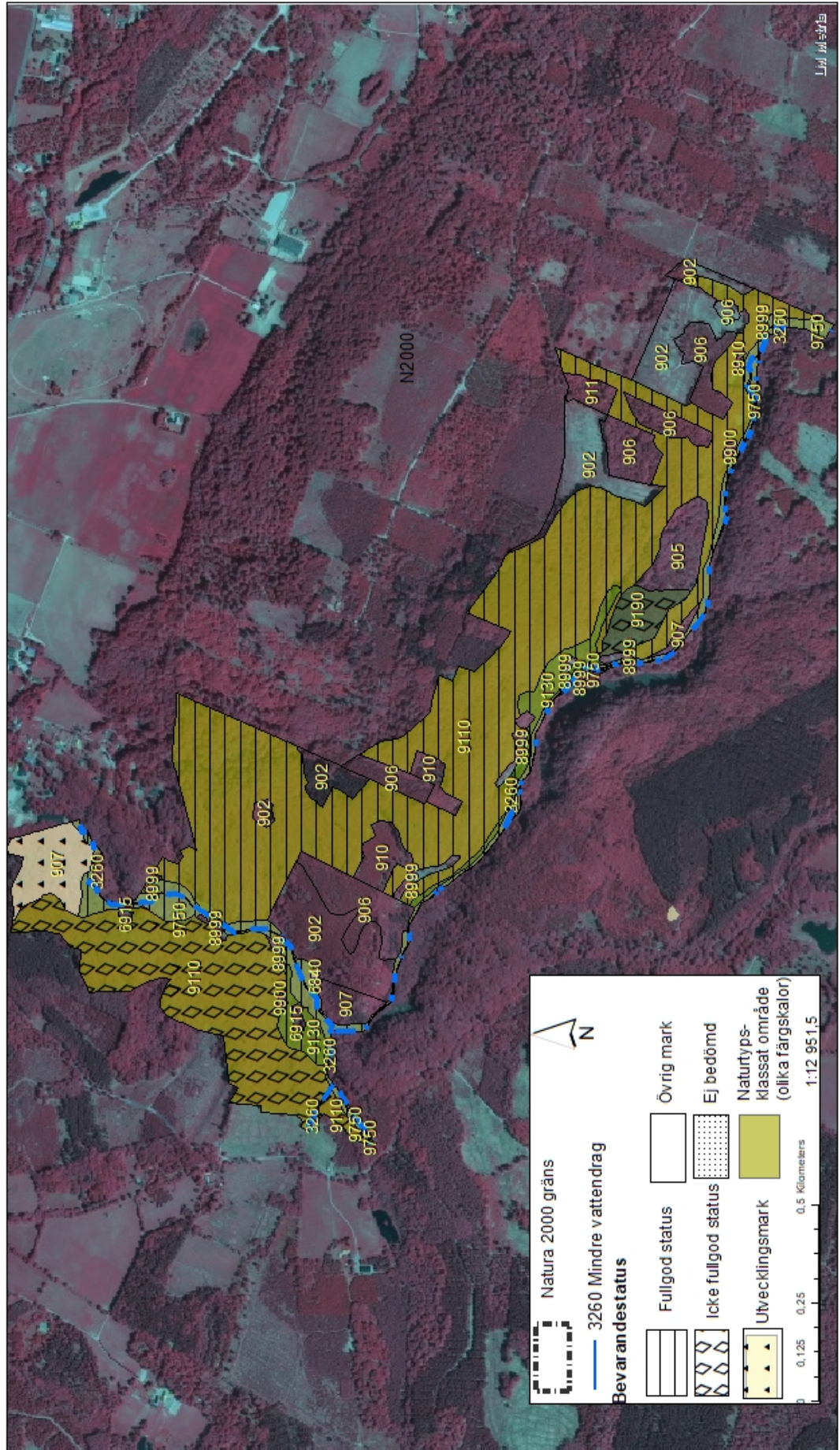
Upprättad av Länsstyrelsen Skåne
Planförfattare: Anders Johansson
Senast reviderad 2021-05-31 av Kim Berndt

Bilaga 1. Natura 2000-området Klövahallar, SE0420155 med naturtyper.

Förteckning över naturtypskoder återfinns i bilaga 2.

Bilaga 2, Naturtypskoder för kartan

Natura 2000-naturtyper

- 3260 – Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor
- 9110 - Bokskog av fryle-typ
- 9130 - Bokskog av *Asperulo-Fagentum*-typ
- 9190 - Äldre ekskogar på sura, sandiga slättmarker
- 91E0, 9750 - Svåmlövskog

Icke-naturtyper

- 902 - Granskog (>70% gran)
- 905 - Lövblandad barrskog (30-70% löv)
- 906 - Triviallövskog (>70% triviallöv)
- 907 - Ädellövskog (>70% löv och >50% ädellöv)
- 910 - Hygge
- 911 - Impediment (ej produktiv skogsmark, men krontäckning >30%)
- 6840 - Obestämd natura-gräsmark/ickenatura-gräsmark
- 6915 - Fuktäng
- 8910 - Klapperstensfält, blocksänkor, blockhav
- 8999 - Sten och klippor, ickenatura-typ
- 9900 - Ickenatura-skog

Bilaga 3, Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.

Diametergräns för grova träd per trädslag. Trädens diameter mäts vid brösthöjd.

Ek och bok	80 cm
Alm och ask	60 cm
Övriga ädellövträd	50 cm
Sälg	40 cm
Rönn	30 cm
Övriga triviala lövträd	50 cm
Tall och gran	70 cm

Ungefärlig nedre **åldersgräns för gamla träd per trädslag.** Med "gamla träd" avses biologiskt gamla träd med en annan epifytflora, insektsfauna, barkstruktur och/eller stamform som avviker från yngre vuxna träd. Trädens grovlek är inte alltid en säker indikator på ett träds ålder, då träd i vissa miljöer kan vara senvuxna.

Triviallövträd	100 år
Gran	120 år
Tall	150 år
Ek	200 år
Bok	150 år
Övriga ädellövträd	150 år

Bedömning av den **totala mängden död ved** (stående + liggande).

Lite	< 5 m ³ /ha
Måttligt	5 – 15 m ³ /ha
Rikligt	15 – 40 m ³ /ha
Mycket rikligt	> 40 m ³ /ha

Bedömning av den **totala mängden gamla träd** och **totala mängden grova träd.**

Saknas	Inga grova/gamla träd upptäckta
Enstaka	< 2/ha
Tämligen allmän	2 – 10/ha
Allmänt - rikligt	> 10/ha

Bilaga 4, Rödlistade och hotade arter i Natura 2000-naturtyperna

Rödlistade arter enligt artdatabankens rödlista 2020 placeras i olika hotkategorier beroende på risk för utdöende i vilt tillstånd inom olika tidsperspektiv. Arter med extremt/mycket stor risk att dö ut i vilt tillstånd inom en mycket nära/nära framtid placeras i kategorin CR (Critically endangered; akut hotad) resp. EN (Endangered; starkt hotad). Arter som löper stor risk för utdöende i ett medellångt tidsperspektiv placeras i kategorin VU (Vulnerable; sårbar). Arter som bedöms ligga nära kategorin VU men inte uppfyller alla kriterier placeras i kategorin NT (Near Threatened; missgynnad). Arter som numera är livskraftiga men som tidigare varit hotade placeras i LC. F= fridlyst art, ÅGP= art som har eller ska få ett nationellt åtgärdsprogram för hotade arter, B1, B2, B4 & B5 hänvisar till resp. bilaga i art- och habitatdirektivet.

Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/ Annan fakta
Fiskar	Bäcknejonöga	<i>Lampetra planeri</i>	B2
Grod- och kräldjur	Mindre vattensalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	F
	Skogsödla	<i>Zootoca vivipara</i>	F
	Vanlig groda	<i>Rana temporaria</i>	F, B5
	Vanlig padda	<i>Bufo bufo</i>	F
Kärlväxter	Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	EN
	Blåsippa	<i>Hepatica nobilis</i>	F
	Kösa	<i>Apera spica-venti</i>	NT
	Nästrot	<i>Neottia nidus-avis</i>	F
	Revlummer	<i>Lycopodium annotinum</i>	B5
	Skogsalm	<i>Ulmus glabra</i>	CR
	Skogsveronika	<i>Veronica montana</i>	NT
	Sommarfibbla	<i>Leontodon hispidus</i>	NT
	Vanlig mattlumner	<i>Lycopodium clavatum subsp. clavatum</i>	B5
Lavar	Bokkantlav	<i>Lecanora glabrata</i>	NT
	Bokvårtlav	<i>Pyrenula nitida</i>	NT
	Dvärgporina	<i>Porina leptalea</i>	VU
	Klippzonlav	<i>Enterographa hutchinsiae</i>	EN
	Klosterlav	<i>Biatoridium monasteriense</i>	VU
	Liten lundlav	<i>Bacidina phacodes</i>	NT
	Liten sönderfallslav	<i>Bactrospora corticola</i>	NT
	Orangepudrad klotterlav	<i>Alyxoria ochrocheila</i>	NT
	Röd pysslinglav	<i>Thelopsis rubella</i>	VU
	Savlundlav	<i>Bacidia incompta</i>	EN
	Stiftklotterlav	<i>Opegrapha vermicellifera</i>	NT

Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/ Annan fakta
	Violettblå porlav	<i>Pertusaria multipuncta</i>	NT
Mossor	Blåmossa	<i>Leucobryum glaucum</i>	B5
	Bokfjädermossa	<i>Neckera pumila</i>	LC
	Dansk blåmossa	<i>Leucobryum juniperoideum</i>	LC
	Kantvitmossa	<i>Sphagnum quinquefarium</i>	B5
	Pepparporella	<i>Porella arboris-vitae</i>	VU
	Stigrostmossa	<i>Marsupella funckii</i>	EN
	Stor bandmossa	<i>Metzgeria conjugata</i>	NT
	Tallvitmossa	<i>Sphagnum capillifolium</i>	B5
Skalbaggar	Bokbarkglansbagge	<i>Rhizophagus brancsiki</i>	VU
	Kolsvart brunbagge	<i>Melandrya barbata</i>	EN
	Röd ögonknäppare	<i>Denticollis rubens</i>	EN, ÅGP
	Bokstumpbagge	<i>Plegaderus dissectus</i>	NT
		<i>Atomaria badia</i>	NT
		<i>Cis fusciclavis</i>	NT
		<i>Cryptophagus cylindrellus</i>	NT
		<i>Erotides cosnardi</i>	VU
		<i>Plectophloeus nubigena</i>	NT
		<i>Silusa rubiginosa</i>	VU
		<i>Synchita variegata</i>	NT
		<i>Xylophilus corticalis</i>	NT
Storsvampar	Blek fingersvamp	<i>Ramaria pallida</i>	NT
	Blå lökspindling	<i>Cortinarius caerulescens</i>	VU
	Blåmjölkig storskål	<i>Peziza saniosa</i>	NT
	Blåsvärting	<i>Lyophyllum eustygium</i>	NT
	Bronssopp	<i>Butyriboletus appendiculatus</i>	NT
	Cinnoberspindling	<i>Cortinarius cinnabarinus</i>	NT
	Druvfingersvamp	<i>Ramaria botrytis</i>	NT
	Dystersopp	<i>Porphyrellus porphyrosporus</i>	NT
	Ekskinn	<i>Aleurocystidiellum disciforme</i> (DC.:Fr.) <i>Telleria</i>	LC
	Fläckfingersvamp	<i>Ramaria sanguinea</i>	VU
	Grå kantarell	<i>Craterellus cinereus</i>	NT
	Grå taggsvamp	<i>Phellodon confluens</i>	NT
	Gulprickig vaxskivling	<i>Hygrophorus chrysodon</i>	NT
	Koralltaggsvamp	<i>Hericium coralloides</i>	NT
	Lömsk fingersvamp	<i>Ramaria formosa</i>	NT
	Olivjordtunga s. Str.	<i>Microglossum olivaceum s.str.</i>	NT
	Praktfingersvamp	<i>Ramaria subbotrytis</i>	VU
	Pricknopping	<i>Entoloma dichroum</i>	NT
	Rosensopp	<i>Rubroboletus rhodoxanthus</i>	EN

Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/ Annan fakta
	Rutskinn	<i>Xylobolus frustulatus</i>	NT
	Rävspindling	<i>Cortinarius vulpinus</i>	NT
	Rödbandsrisk	<i>Lactarius rubrocinctus</i>	LC
	Silkesspindling	<i>Cortinarius turgidus</i>	VU
	Skarp rökriska	<i>Lactarius acris</i>	NT
	Skillerticka	<i>Inonotus cuticularis</i>	VU
	Solkremla	<i>Russula solaris</i>	LC
	Svart taggsvamp	<i>Phellodon niger</i>	NT
	Svartfjällig musseron	<i>Tricholoma atrosquamosum</i>	VU
	Svartnande kantarell	<i>Craterellus melanoxeros</i>	NT
	Svartvit taggsvamp	<i>Phellodon connatus</i>	NT
	Sydlig gyllenspindling	<i>Cortinarius bergeronii</i>	VU
	Sydlig sotticka	<i>Ischnoderma resinosum</i>	NT
	Violgubbe	<i>Gomphus clavatus</i>	VU, ÅGP
		<i>Ramaria flavobrunnescens</i>	NT
		<i>Ramaria flavosalmonicolor</i>	VU
Tvåvingar	Boktigerfluga	<i>Temnostoma meridionale</i>	NT
	Getinglik svampmygga	<i>Keroplatus tipuloides</i>	NT
Fåglar	Björktrast	<i>Turdus pilaris</i>	NT
	Blå kärhök	<i>Circus cyaneus</i>	NT
	Duvhök	<i>Accipiter gentilis</i>	NT
	Entita	<i>Poecile palustris</i>	NT
	Fjällvråk	<i>Buteo lagopus</i>	NT
	Grönfink	<i>Chloris chloris</i>	EN
	Grönsångare	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	NT
	Gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	NT
	Kungsfiskare	<i>Alcedo atthis</i>	VU
	Kungsörn	<i>Aquila chrysaetos</i>	NT
	Mindre hackspett	<i>Dryobates minor</i>	NT
	Pilgrimsfalk	<i>Falco peregrinus</i>	NT
	Rödvingetrast	<i>Turdus iliacus</i>	NT
	Spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	NT
	Svartvit flugsnappare	<i>Ficedula hypoleuca</i>	NT

Bilaga 5, Fördjupad beskrivning av bevarandemålets målkriterier

I denna bilaga presenteras målkriterier med motivering för naturtyper och arter med limnisk anknytning där målkriteriet formulerats med koppling till vattenförvaltningen, inom Natura 2000-området Klövahallar (SCI) SE0420155.

Naturtyp	Målkriterier	Motiv till målkriterier
Naturtyp 3260	Naturtyp 3260	
	<i>Ekologisk status och kemisk status:</i>	
	Vattenförekomsten (Klövabäcken, MS_CD: WA70766331, VISS EU_CD: SE622008-133273) ska ha minst god ekologisk status och god kemisk status. Gällande miljö kvalitetsnorm (MKN) är att vattenförekomsten ska ha god ekologisk status och god kemisk status (beslutad 2017). Undantag görs för bromerade difenyletrar och kvicksilver. I dag är den ekologiska statusen bedömd som måttlig.	Målkriteriet är formulerat för att bättre kunna bedöma uppfyllelsen av ett bevarandemål genom att relatera till vattenförvaltningen och bedömningsgrunderna.
	<i>Hydromorfologisk kvalitetsfaktor – Hydrologisk regim i vattendraget:</i>	
	För vattenförekomsten ska kvalitetsfaktorn hydrologisk regim i vattendrag motsvara minst god status med avseende på de underliggande parametrarna specifik flödesenergi, volymsavvikelse, flödets förändringstakt samt vattenståndets förändringstakt enligt gällande föreskrifter om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten (HVMFS 2019:25).	Målkriteriet är formulerat för att bättre kunna bedöma uppfyllelsen av ett bevarandemål genom att relatera till vattenförvaltningen och bedömningsgrunderna.
De hydrologiska förhållandena i vattendraget och den långsiktiga förekomsten av habitat inom Natura 2000-området får inte försämrats över tid genom mänsklig påverkan på grundvattennivå till exempel genom markavvattning eller vattenuttag i eller i anslutning till vattendraget.	Målkriteriet är formulerat som ett icke-försämringskrav eftersom det kan finnas tillståndsgivna verksamheter som redan medför en påverkan på grundvattennivån i området.	

Naturtyp	Målindikatorer	Motiv till målindikator
Naturtyp 3260	<i>Hydromorfologisk kvalitetsfaktor – Konnektivitet i vattendraget:</i>	
	För vattenförekomsten ska kvalitetsfaktorn konnektivitet i vattendrag motsvara minst god status med avseende på de underliggande parametrarna upp- och nedströms konnektivitet samt sidleds konnektivitet enligt gällande föreskrifter om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten (HVMFS 2019:25).	Målindikatorn är formulerad för att bättre kunna bedöma uppfyllelsen av ett bevarandemål genom att relatera till vattenförvaltningen och bedömningsgrunderna.
	<i>Hydromorfologisk kvalitetsfaktor – Morfologiskt tillstånd i vattendraget:</i>	
	Inom Natura 2000-området ska vattendragets lopp (planform) och vattenfårans form var naturliga, eller så naturliknande som möjligt, samt innehålla naturliga strukturer, detta utifrån avvägningar gentemot tillståndsgivna verksamheter och andra värden såsom kulturmiljövärden inom Natura 2000-området.	Målindikatorn är formulerad som ett icke-försämringskrav eftersom det kan finnas tillståndsgivna verksamheter och andra värden som redan medför en påverkan på vattendragets hydromorfologi i området.
	Mängden träd i kantzonen får inte minska över tid inom Natura 2000-området.	Målindikatorn är formulerad som ett icke-försämringskrav eftersom parametern inte alltid kan bedömas vid statusklassning på grund av kunskapsbrist.
Mängden död ved i vattendraget får inte minska över tid inom Natura 2000-området. Död ved kan dock, efter samråd med länsstyrelsen, justeras om det finns risk för skada på ekonomiska eller rekreationella värden, till exempel om brötbildning orsakar översvämning på olämpliga platser.	Målindikatorn är formulerad som ett icke-försämringskrav eftersom parametern inte alltid kan bedömas vid statusklassning på grund av kunskapsbrist.	

Naturtyp	Målindikatorer	Motiv till målindikator
Naturtyp 3260	<i>Fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer och kemisk status (vattenkvalitet):</i>	
	För vattenförekomsten ska vattenkvaliteten motsvara minst god status med avseende på kvalitetsfaktor för näringsämnen, siktdjup, syrgas samt försurning enligt gällande föreskrifter om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten (HVMFS 2019:25).	Målindikatorn är formulerad för att bättre kunna bedöma uppfyllelsen av ett bevarandemål genom att relatera till vattenförvaltningen och bedömningsgrunderna.
	För vattenförekomsten ska kemisk ytvattenstatus motsvara minst god status, med undantag för bromerade difenyleter och kvicksilver.	Målindikatorn är formulerad för att bättre kunna bedöma uppfyllelsen av ett bevarandemål genom att relatera till vattenförvaltningen och bedömningsgrunderna.
	För vattenförekomsten får vattenkvaliteten inte försämrans över tid.	Målindikatorn är formulerad som ett icke-försämringskrav eftersom parametern inte alltid kan bedömas vid statusklassning på grund av kunskapsbrist.
	<i>Biologiska kvalitetsfaktorer – Fisk och bottenfauna:</i>	
	För vattensystemet främmande arter och främmande fiskstammar ska inte introduceras om de riskerar att påverka värden i Natura 2000-området. Förekommande främmande arter ska inte inverka negativt på artsammansättningen eller variation av arter genom ändrade konkurrensförhållanden, genetik och/eller smittspridning.	Målindikatorn är formulerad som ett icke-försämringskrav eftersom det tidigare kan ha skett tillståndsgivna utsättningar av för vattensystemet främmande arter och/eller främmande fiskstammar som redan medför en påverkan på fisksamhälle och/eller bottenfauna i området.

Naturtyp	Målindikatorer	Motiv till målindikator
Naturtyp 91E0/9750	Naturtyp 91E0/9750	
	<p>I svåmlövskogen skall hydrologin vara ostörd, och skogshabitaten ska översvämmas regelbundet. För vattenförekomsten ska kvalitetsfaktorn hydrologiska regimen i vattendrag motsvara minst god status med avseende på de underliggande parametrarna specifik flödesenergi, volymsavvikelse, flödets förändringstakt samt vattenståndets förändringstakt enligt gällande föreskrifter om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten (HVMFS 2019:25).</p>	<p>Målindikatorn är formulerad för att bättre kunna bedöma uppfyllelsen av ett bevarandemål genom att relatera till vattenförvaltningen och bedömningsgrunderna.</p>

Bevarandeplanen för Klövahallar

Syftet med Natura 2000-området Klövahallar i Klippans kommun är att bevara de blockrika strömvattenmiljöerna, de meandrande lugnvattenmiljöerna och den döda veden i naturtypen vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260), de gamla grova träden, de senvuxna träden samt den döda veden och detta finns i naturtyperna bokskog av fryle-typ (9110), bokskog av Asperulo-Fagentum-typ (9130), äldre ekskogar på sura, sandiga slättmarker (9190) samt svämlövskog (91E0, 9750). Även utvecklingsmarken mot ek-avenbokskog av buskstjärnblomma-typ (9160) kommer att utveckla kvalitéter på sikt.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda Natura 2000-områden och upprätta bevarandeplaner. Syftet är att EU:s medlemsländer ska ta ett gemensamt ansvar för att bevara arter och naturtyper som förekommer i Europa och att upprätthålla Natura 2000-områdenas naturtyper och arter i gynnsam bevarandestatus inom den biogeografiska regionen.

Bevarandeplanen innehåller bevarandesyftena och bevarandemålen med Natura 2000-området via de fyra kriterierna areal, ekologiska strukturer & funktioner, typiska arter samt Natura 2000-arter (Arter i habitatdirektivets bilaga 2), beskrivning av området samt beskrivning av varje naturtyp och/eller art, förutsättningar för gynnsam bevarandestatus samt vad som kan påverka Natura 2000-området negativt. Den innehåller även information om vilka skötselåtgärder som behövs göras i Natura 2000-området.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane